

**Quickscan flora en fauna
Perceel aan de Akkerhuisweg 1a
te Saasveld**

Hamabest BV
Postbus 676
7400 AR Deventer
Rostockstraat 12 A

T. 0570 – 63 81 81
F. 0570 – 60 82 72

info@hamabest.nl
www.hamabest.nl

Opdrachtgever
Ad Fontem
Hoofdstraat 43
7625 PB Zenderen

Rapport
R11.535-JMW-F01
29 november 2011
30 pagina's

Auteur:
ing. J.M. de Wever

Projectleider:
ing. J.M. de Wever

Autorisatie:

Quickscan
flora en fauna

Perceel aan de
Akkerhuisweg 1a
te Saasveld

Projectgegevens

Locatiegegevens

Gebruik	: Schuur
Toekomstig gebruik	: Wonen
Plaats	: Saasveld
Voorgenomen activiteit	: Bouw woning en bijgebouw

Veldbezoek

Datum veldinspectie	: 21 november 2011
Adviseur Hamabest	: De heer J.M. de Wever

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de opdrachtgever of Hamabest BV

Samenvatting

In opdracht van Fontem Juridisch Bouwadvies heeft Hamabest BV op een perceel aan de Akkerhuisweg 1a te Saasveld (gemeente Dinkelland) een quickscan uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet en overige vigerende natuurwetgeving.

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de gewenste realisatie van een woning met bijgebouw.

Het plangebied is gelegen op circa 3 kilometer ten noorden van de kern van Saasveld en betreft een bebouwd perceel.

Onderhavige quickscan is gebaseerd op bronnenonderzoek en een veldbezoek. Dit veldbezoek heeft op 21 november 2011 plaatsgevonden.

Op basis van onderhavige quickscan is beoordeeld of er voor de voorgenomen ingreep in het plangebied procedurele gevolgen zijn betreft de Flora- en faunawet en overige vigerende relevante wetgeving.

Vogels
Binnen het plangebied zijn potentiële broedlocaties aanwezig voor diverse (algemeen voorkomende) soorten. ▪ De sloop- en rooiwerkzaamheden zullen buiten het broedseizoen moeten plaatsvinden (hoofdstuk 6; vogels). ▪ Er kan in de nieuwe kapschuur of in één van de bomen in de directe omgeving een extra steenuilenkast worden opgehangen ter vervanging van de roestplaats (hoofdstuk 6; vogels en bijlage één). ▪ Er kunnen verblijfplaatsen voor de huismus gecreëerd worden in de nieuwe woning (hoofdstuk 6; vogels en bijlage twee).
Flora- en faunawet
Er zijn verder geen streng en strikt beschermde plant- en diersoorten aangetroffen binnen het plangebied. Op basis van de bevindingen kan geconcludeerd worden dat er in de huidige situatie geen procedurele gevolgen zijn, mits voldaan wordt aan de aangegeven voorwaarden en de gedragscode uit de Flora- en faunawet goed wordt nageleefd.

Ten aanzien van de ingrepen is nog een algemeen geldende voorwaarde vanuit de Flora- en faunawet van toepassing:

Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Doelstelling	6
1.3	Volledigheid onderzoek	6
2	Wettelijk kader	7
2.1	Gebiedsbescherming	7
2.1.1	Natuurbeschermingswet 1998	7
2.1.2	Uitvoering Natuurbeschermingswet 1998.....	8
2.1.3	EHS	8
2.2	Soortbescherming	8
2.2.1	Flora- en faunawet.....	9
2.2.2	Uitvoering Flora- en faunawet.....	9
3	Onderzoeksopzet.....	11
3.1	Deskresearch	11
3.2	Veldbezoek	11
4	Situatiebeschrijving	12
4.1	Huidige situatie.....	12
4.2	Gewenste toekomstige situatie.....	13
5	Bevindingen onderzoek	14
5.1	Bevindingen deskresearch	14
5.2	Bevindingen veldonderzoek	15
6	Effectenbeoordeling	17
7	Conclusie.....	19
7.1	Conclusie.....	19
7.2	Advies	19

Bijlagen:

- 1 Nestkast steenuil;
- 2 Vogelvide;
- 3 Literatuurlijst.

1 Inleiding

In opdracht van Fontem Juridisch Bouwadvies heeft Hamabest BV op een perceel aan de Akkerhuisweg 1a te Saasveld (gemeente Dinkelland) een quickscan uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet en overige vigerende natuurwetgeving.

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de gewenste realisatie van een woning met bijgebouw.

De hierboven beschreven activiteit kan negatieve gevolgen hebben voor aanwezige flora- en faunasoorten op de locatie of de directe omgeving.

In verband met het inwerktreding van de Flora- en Faunawet op 1 april 2002 en eventueel de vigerende regelgeving in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is het noodzakelijk om voorafgaande aan ruimtelijke ingrepen te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde plant- en/of diersoorten en leefgebieden.

1.2 Doelstelling

Het doel van onderhavige quickscan is inzicht geven of de voorgenomen activiteiten een overtreding van de vigerende natuurwetgeving tot gevolg hebben.

Om dit inzicht te verkrijgen worden de volgende vragen beantwoord;

- zijn er binnen het plangebied beschermde dier- en plantsoorten aangetroffen en/of worden deze verwacht?
- liggen er beschermde natuurgebieden, zoals de EHS of Natura2000-gebieden in de directe omgeving?
- hebben de voorgenomen activiteiten een (significant) negatief effect op deze soorten of gebieden?
- wat zijn de gevolgen en dienen er (mitigerende of compenserende) maatregelen genomen te worden?
- dient er nader onderzoek uitgevoerd te worden?

1.3 Volledigheid onderzoek

Een quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de aan- of afwezigheid van soorten. Het kan voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek. Aan de hand expert-judgment en bekende ecologische principes zal een inschatting worden gemaakt over het wel of niet voor kunnen komen van beschermde plant- en diersoorten.

Verder is de quickscan geen veldinventarisatie. Veldinventarisaties omvatten meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd.

2 Wettelijk kader

Hieronder wordt in het kort het wettelijke kader en de toepassing op ruimtelijke ingrepen beschreven.

De bescherming van natuur in Nederland vindt plaats door Europese en nationale wetgeving. De Europese wet- en regelgeving uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn is opgenomen in de nationale Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn kennen beide een *gebiedbeschermings*- en een *soortenbescherming* component. De gebiedbescherming van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Het aspect soortenbescherming is in de Flora- en faunawet opgenomen. De soort- en gebiedbescherming staan geheel los van elkaar en hebben ieder hun eigen werking.

2.1 Gebiedsbescherming

Het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden in Nederland is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is. Hieronder zijn beknopt de doelstellingen van deze wetgeving en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) beschreven.

2.1.1 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurgebieden en andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ), de zogenaamde Natura2000 gebieden. Natura2000 is een wijd Europees ecologisch netwerk van beschermde gebieden dat bestaat uit:

- Speciale Beschermingszones (SBZ-V) van de **Vogelrichtlijn**
- Speciale Beschermingszones (SBZ-H) van de **Habitatrichtlijn**

In het kader hieronder worden voor de Natura2000 gebieden de algemene Nederlandse instandhoudingdoelstellingen weergegeven, zoals opgesteld door het ministerie van LNV.

Instandhoudingdoelen Natuurbeschermingswet 1998

Behoud van de bijdrage van het Natura2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingdoelen zijn geformuleerd.

2.1.2 Uitvoering Natuurbeschermingswet 1998

Handelingen binnen beschermde gebieden die de wezenlijke kenmerken van het gebied aantasten, zijn in principe verboden en worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Bij ruimtelijke ingrepen in de nabije omgeving van de beschermde gebieden, moet worden bepaald in hoeverre de externe werking van de ingreep een effect heeft op het beschermde gebied. Betreft het een Natura2000 gebied zal een vergunningsaanvraag op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 moeten worden aangevraagd.

2.1.3 EHS

Vaak vallen de Natura2000 gebieden samen met de zogenaamde Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Deze EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

2.2 Soortbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is sinds 1 april 2002 in de Flora- en faunawet geregeld. Op de volgende pagina zijn beknopt de doelstellingen van deze wetgeving beschreven.

2.2.1 Flora- en faunawet

Het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten is in de Flora- en faunawet geregeld. Deze wet hanteert daarbij het 'nee, tenzij principe'. Dit betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn.

Verbodsbepalingen volgens de Flora- en faunawet	
<u>Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:</u>	
Artikel 8:	Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen onwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten.
Artikel 13:	Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van Planten.
<u>Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:</u>	
Artikel 9:	Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met bovenstaande doelen opsporen van dieren.
Artikel 10:	Het opzettelijk verontrusten van dieren.
Artikel 11:	Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
Artikel 13:	Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren.

2.2.2 Uitvoering Flora- en faunawet

Bij ruimtelijke ingrepen is soortbescherming van toepassing op de huidige aanwezige soorten in het plangebied of in de directe omgeving.

Indien zogenaamde 'strikt' beschermde soorten voorkomen is bescherming in het kader van de Habitatrichtlijn en/of Flora- en faunawet van toepassing. Aan de hand van de quickscan of een nader onderzoek kan een ontheffing (positieve afwijzing) worden aangevraagd. Het kan echter ook zo zijn dat een aanvullend project- en compensatieplan noodzakelijk is, om de effecten van de ingreep in detail te beschrijven en mitigerende en compenserende maatregelen uit te werken. Indien het zogenaamde 'niet strikt' beschermde soorten betreft, is bescherming in het kader van de Flora- en faunawet van toepassing. Voor enkele "niet strikt" beschermde soorten is een algemene vrijstelling van toepassing.

In het geval van ruimtelijke ingrepen zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen (zoals vermeld op de voorgaande pagina) alleen mogelijk onder strikte voorwaarden.

Hiertoe zal een ontheffing ex artikel 75 vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (ontheffing voor ruimtelijke ingreep) moeten worden aangevraagd.

Bij het beoordelen van aanvragen voor een ontheffing ex art. 75 van de Flora- en faunawet wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën van beschermde soorten. Deze drie categorieën worden hieronder verklaard. Aanvullend is de status van de Rode Lijst soorten vermeld.

Categorie 1; strikt beschermde soorten

Inheemse vogels alsmede planten- en diersoorten die vermeld staan in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten (ct. art. 75).

Voor planten- en diersoorten die vermeld staan in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten kan alleen ontheffing worden verleend indien geen andere bevredigende oplossing voorhanden is, en wanneer sprake is van een dwingende reden van openbaar belang (dit zijn: volksgezondheid, veiligheid, milieu en dwingende redenen van sociaal economische aard). Tevens mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Een compensatieplan kan daarom vereist zijn. Alleen voor inheemse vogels geldt dat dwingende redenen van groot openbaar belang geen reden zijn voor het verlenen van een ontheffing. De Vogelrichtlijn staat dat niet toe.

Categorie 2; minder algemeen voorkomende soorten

Onder categorie 2 vallen minder algemene soorten die niet onder punt 1 zijn genoemd.

Voorals beschermde soorten die vermeld zijn op de verschillende Rode Lijsten (en dus op een of andere manier 'gevoelig', 'kwetsbaar' of 'bedreigd' zijn) vallen onder deze groep.

Ontheffing kan worden verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Er dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen genomen te worden.

Categorie 3; algemeen voorkomende soorten

Soorten uit de categorieën 1 en 2 gelden samen als zogenaamde 'strikt' beschermde soorten, soorten uit categorie 3 gelden als 'niet strikt' beschermde soorten.

Voor soorten uit categorie 3 kan zonder verdere toetsing aan de hand van de bovenstaande criteria ontheffing worden verleend voor verjagen, verontrusten, verstoren en onopzettelijk doden, indien er sprake is van bestendig beheer en onderhoud, bestendig behoud of ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Er zal moeten worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Rode Lijst soorten

Rode Lijst soorten zijn soorten die zijn opgenomen op officiële, door het parlement bekrachtigde en in de Staatscourant gepubliceerde, lijsten van soorten die gevoelig of kwetsbaar zijn of zelfs direct in hun voortbestaan bedreigd worden. De bedreigde dier- en plantensoorten op de Rode Lijsten hebben geen juridische status, tenzij ze ook in de Flora- en faunawet zijn opgenomen.

3 Onderzoeksopzet

In onderhavige quickscan is de locatie gescreend op de aanwezigheid van (strik) beschermde plant- en diersoorten. Er is gestart met een deskresearch en vervolgens is de locatie bezocht.

De "reguliere onderzoeksperiode" (half maart tot half oktober) was ten tijde van het veldbezoek verstreken. Veel planten en diersoorten zijn niet meer waarneembaar, onder andere door winterrust of wintermigratie.

Expert-judgment, geografische ligging, sporen, ecologische begrippen en beschikbare bekende verspreidingsgegevens zijn in onderhavige onderzoeksperiode erg belangrijk. Met bovenstaande gegevens kan eveneens een goed beeld verkregen worden van de (potentieel) voorkomende soorten.

3.1 Deskresearch

Alvorens het terrein is bezocht, zijn diverse (digitale) verspreidingsatlassen (onder andere telmee.nl, waarneming.nl en zoogdierenatlas.nl) geraadpleegd. De waarnemingen zijn gedaan tussen 2001 en 2011. Hierdoor kan er indicatief een beeld verkregen worden of er (strik) beschermde soorten voorkomen in of nabij het plangebied. Deze atlasgegevens zijn afkomstig van de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO). Eveneens is de website van de provincie Overijssel 'Omgevingsvisie Overijssel' geraadpleegd.

3.2 Veldbezoek

Het plangebied is overdag op 21 november 2011 bezocht, een mistige, koude dag met een temperatuur van rond de 4°C. Tijdens het veldonderzoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, graafsporen, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc.).

4 Situatiebeschrijving

In dit hoofdstuk zijn de onderzoekslocatie en de voorgenomen activiteiten beschreven. Op onderstaande afbeeldingen is het plangebied weergegeven waarbinnen de activiteiten daadwerkelijk plaatsvinden. Tijdens het veldbezoek is ook de directe omgeving van dit onderzoeksgebied bekeken.

4.1 Huidige situatie

Afbeelding 1 en 2: Situering onderzocht gebied (bron: Google Earth, de afbeelding is gedateerd, het linker deel van de opstal is reeds geamoveerd).

Het plangebied is gelegen op circa 3 kilometer ten noorden van de kern van Saasveld en betreft een bebouwd perceel (perceelnummer T811). De bebouwing bestaat uit een open schuur. Deze schuur wordt gebruikt als opslag- en werkplaats. De rechter opstal (op de afbeelding belendend aan de schuur) was ten tijde van het veldbezoek reeds geamoveerd. Het overige plangebied is grotendeels verhard. In het oosten van het plangebied liggen enkele begroeide gronddepots. Op het terrein zijn diverse materialen opgeslagen.

De directe omgeving bestaat agrarische percelen, woningen en groenstructuren. Ten noorden van het plangebied loopt de beek Middensloot.

Foto's: Indrukken plangebied.

4.2 Gewenste toekomstige situatie

De initiatiefnemer is voornemens een woning met bijgebouw te realiseren. De aanwezige bebouwing zal in dit kader worden geamoveerd. Het plangebied zal landschappelijk worden ingepast.

Onderstaande afbeeldingen geven de gewenste situatie weer.

Afbeelding 3. Gewenste toekomstige situatie (bron: Bijkerk C.S.).

Afbeelding 4. Gewenste woning (bron: Building design).

Afbeelding 5. Gewenste bijgebouw (bron: Building design).

5 Bevindingen onderzoek

Hieronder worden de bevindingen van de quickscan besproken, allereerst de bevindingen van de deskresearch en vervolgens de bevindingen van het veldonderzoek.

5.1 Bevindingen deskresearch

Natura2000 en EHS

Het plangebied grenst aan de Ecologische Hoofdstructuur, dat in het noorden nog te realiseren nieuwe natuur betreft en in het westen reeds gerealiseerde nieuwe natuur is. Het plangebied is niet gelegen in of nabij een Natura2000-gebied.

Afbeelding 6: Situering plangebied t.o.v. de EHS (bron: Omgevingsvisie Overijssel, 29-11-11).

In de Omgevingsvisie Overijssel (site geraadpleegd op 29 november 2011) is het plangebied niet aangeduid als weidevogelbeheer- of ganzengebied of een gebied met bijzondere ecologische waarde.

Verspreidingsatlassen

De (digitale) verspreidingsatlassen zijn geraadpleegd om te kijken of er tussen 2001 en 2011, in het kilometerhok waarbinnen het plangebied is gelegen, beschermde soorten zijn waargenomen. Er is alleen gekeken naar relevante, (streng en strikt) beschermde soorten, waarvan verwacht kan worden, op basis van ecologische begrippen en geografische aspecten, dat ze voor kunnen komen binnen het plangebied.

Er zijn waarnemingen vermeld van de steenuil en de veldspitsmuis in het kilometerhok. Van overige te verwachten soorten zijn geen meldingen.

5.2 Bevindingen veldonderzoek

Hieronder zijn de bevindingen van het veldonderzoek voor de relevante soortgroepen opgenomen.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn er in het plangebied geen vaatplanten aangetroffen welke beschermd zijn. Het plangebied is grotendeels bebouwd en verhard. De vegetatie bevindt zich met name aan de zuidelijke perceelsgrens en op de gronddepots. Deze vegetatie bestaat onder andere uit hultst, eik, els, beuk, hazelaar, klimop, berk, klis, melganzevoet, weegbree, brandnetel, distel, dovenetel en kleeftkruid.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied geen vogels waargenomen. Op en rondom de gronddepots zijn veren van een houtduif en een merel aangetroffen. In de schuur zijn een kapot gevallen lijsternest en diverse sporen van een steenuil, zoals braakballen, veren en kalksporen, aanwezig. Er is geen aanwijzing dat de steenuil de opstal gebruikt als nestlocatie. Door de redelijke hoeveelheid sporen kan geconcludeerd worden dat een steenuil de schuur wel met enige regelmaat gebruikt als roestplek. Er is tijdens het veldbezoek geen exemplaar waargenomen. Tijdens de omgevingscheck is ten noorden van het plangebied, op circa 70 meter van de schuur, een steenuilenkast waargenomen. Het is goed mogelijk dat dit de verblijfplaats is van de steenuil.

Afbeelding 7: Situering steenuilenkast t.o.v. het plangebied.

De spanten van de schuur en de aanwezige groenstructuren binnen het plangebied kunnen door algemeen voorkomende soorten worden gebruikt als nestlocatie. Jaarrond beschermde nesten, zoals van de huismus, zijn niet aangetroffen.

Zoogdieren

Er zijn binnen het plangebied geen bomen of opstallen aanwezig die als verblijfplaats kunnen dienen voor (streng en strikt) beschermde zoogdieren, zoals vleermuizen en steenmarters. De schuur is enkelwandig, heeft geen dakbeschot, gevelbetimmering of andere elementen die kunnen dienen als verblijfplaats. De aanwezige bomen binnen het plangebied zijn te dun en te jong om als verblijfplaats van vleermuizen te dienen. Vleermuizen kunnen foeragerend worden waargenomen. Er zijn binnen het plangebied geen sporen aangetroffen van een marterachtige. Langs de oever van de beek zijn sporen van een vos aangetroffen.

In en rondom het plangebied kunnen algemeen voorkomende soorten (FFlijst 1) waargenomen worden, zoals sommige soorten muizen, haasachtigen en soorten als de ree.

6 Effectenbeoordeling

Hieronder zijn de effecten van de voorgenomen ingrepen op de aanwezige flora en fauna in het plangebied getoetst aan de vigerende wet- en regelgeving.

In het kader van de Flora- en faunawet is nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dat dieren opzettelijk worden verontrust, verjaagd of gedood. Verder is er gekeken of er invloeden zijn die leiden tot een verminderde geschiktheid als foerageergebied waarbij het een zodanig belang treft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren. Eveneens zal kort worden besproken of de ingreep een significant negatief effect heeft op de naast gelegen EHS.

EHS

Het plangebied grenst aan de (toekomstige) Ecologische Hoofdstructuur. De verwachting is dat, zover dat te bepalen is in het kader van onderhavige quickscan, de externe werking van de nieuwe situatie zeer beperkt zal zijn op de nieuw te realiseren natuur, mede door de aard van de toekomstige situatie en de landschappelijke inpassing. Derhalve zal de voorgenomen activiteit geen significant negatief effect gaan hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden (kernkwaliteiten) van de nieuw aan te leggen EHS. Het plangebied is op dit moment grotendeels verhard en ecologisch gezien weinig interessant.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Deze doelsoort zal daarom ook geen negatief effect ondervinden in het kader van de voorgenomen activiteit.

Vogels

Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. De schuur wordt door de steenuil gebruikt als roestplaats. De nestlocatie bevindt zich naar alle waarschijnlijkheid ten noorden van het plangebied, in een speciaal opgehangen steenuilenkast. Tijdens de omgevingscheck blijken er diverse alternatieve roestlocaties aanwezig te zijn in de directe omgeving. In de nieuwe situatie zal een kapschuur worden gerealiseerd. De kans is aanwezig dat de steenuil deze schuur ook als roestplek zal gaan gebruiken. Het wordt sterk aangeraden om een alternatief te bieden voor de te amoveren schuur door in het plangebied of de directe omgeving een extra kast op te hangen, bijvoorbeeld in de nieuwe kapschuur. Steenuilen gebruiken namelijk ook nestkasten als roestplek. De lokale uilenwerkgroep kan hierbij betrokken worden (de kans is aanwezig dat zij de nabije nestkast ook geplaatst hebben). Bijlage 1 geeft uitleg over het ophangen en bouwen van zo een kast. Uiteraard zijn er ook nestkasten te koop. Informatie hierover is voldoende te vinden op internet. De sloop van de schuur zal derhalve geen significant negatief effect hebben op het aanwezige exemplaar (de exemplaren) of de soort. De nestlocatie en

het overige leefgebied zal niet significant worden aangetast door de nieuwbouw en er zijn alternatieve roestlocaties aanwezig in de directe omgeving.

De te slopen schuur en de te rooien groenstructuren kunnen door (algemeen voorkomende) soorten, zoals merel en houtduif, worden gebruikt als nestlocatie. Alle broedende vogels zijn beschermd. De werkzaamheden zullen buiten het broedseizoen moeten worden uitgevoerd. Het is van belang om te weten dat de Flora- en faunawet geen standaardperiode voor het broedseizoen hanteert. Het gaat erom of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Als richtdatum kan echter 15 maart tot (15 juli) 15 augustus worden aangehouden. Indien de uitvoering van de werkzaamheden buiten het broedseizoen plant technisch niet mogelijk is, dient er voorafgaande een inventarisatie naar broedende vogels plaats te vinden.

In de nieuwe woning kunnen zogenaamde vogelvides worden toegepast om nestlocaties voor soorten als de huismus te creëren. Deze vogelvides dienen ter vervanging van vogelschroot. Bijlage 2 geeft hierover een korte uitleg.

Bij inachtneming van genoemde voorwaarden zijn er geen negatieve effecten te verwachten aangaande deze doelsoort.

Zoogdieren

Er zijn geen bomen en opstallen aanwezig waarin zich verblijfplaatsen van streng en strikt beschermde soorten kunnen bevinden. Voor eventueel foeragerende vleermuizen zal er voldoende foerageergebied over blijven. Te verwachten is dat de nieuwe inrichting meer insecten lokt door de aanplant van planten en overige groenstructuren. Dit kan voordelig zijn voor eventueel aanwezige vleermuizen. Voor licht beschermde soorten (FFlijst 1) geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

7 Conclusie

Hieronder is de conclusie opgenomen over het feit of er al dan niet procedurele gevolgen zijn voor de voorgenomen ingrepen in het plangebied. Tevens zal een kort advies worden gegeven betreft de nieuwe inrichting.

7.1 Conclusie

Op basis van onderhavige quickscan is beoordeeld of er voor de voorgenomen ingreep in het plangebied procedurele gevolgen zijn betreft de Flora- en faunawet en overige vigerende relevante wetgeving.

Vogels
Binnen het plangebied zijn potentiële broedlocaties aanwezig voor diverse (algemeen voorkomende) soorten. ▪ De sloop- en rooiwerkzaamheden zullen buiten het broedseizoen moeten plaatsvinden (hoofdstuk 6; vogels). ▪ Er kan in de nieuwe kapschuur of in één van de bomen in de directe omgeving een extra steenuilenkast worden opgehangen ter vervanging van de roestplaats (hoofdstuk 6; vogels en bijlage één). ▪ Er kunnen verblijfplaatsen voor de huismus gecreëerd worden in de nieuwe woning (hoofdstuk 6; vogels en bijlage twee).
Flora- en faunawet
Er zijn verder geen streng en strikt beschermde plant- en diersoorten aangetroffen binnen het plangebied. Op basis van de bevindingen kan geconcludeerd worden dat er in de huidige situatie geen procedurele gevolgen zijn, mits voldaan wordt aan de aangegeven voorwaarden en de gedragscode uit de Flora- en faunawet goed wordt nageleefd.

Ten aanzien van de ingrepen is nog een algemeen geldende voorwaarde vanuit de Flora- en faunawet van toepassing:

Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood.

7.2 Advies

Bij de toekomstige inrichting van het plangebied kan rekening worden gehouden met het stimuleren van natuurwaarden. Bij nieuwe beplanting (heggen, heesters en bomen) is het gebruik van inlandse, bloem- en vruchtdragende soorten aan te bevelen. Gebruik van inlandse soorten is vooral voor insecten en daarmee voor vleermuizen, maar ook voor vogels geschikt.

BIJLAGE 1

NESTKAST STEENUIL (BRON: STONE)

NESTKASTEN

Steenuilen maken graag gebruik van nestkasten. De drie voornaamste redenen om nestkasten te plaatsen zijn:

- Het (dreigend) verlies van bestaande nestgelegenheid in een gebouw of boom. De plaatsing van een nestkast kan dan zinvol zijn voor het behoud van de uilen binnen het territorium.
- Uitbreiding of nieuwe vestiging bevorderen. In of nabij gebieden waar Steenuilen voorkomen kun je op potentieel geschikte locaties, waarvan bekend is dat er geen territorium is gevestigd, nestkasten ophangen. Dit heeft met name zin als de indruk bestaat dat de broedgelegenheid een beperkende factor is en de afstand tot bezette territoria niet te groot is (circa 5 tot 10 kilometer).
- In bewoonde territoria kun je nestkasten plaatsen in de hoop dat de Steenuilen daarin gaan broeden, waardoor broedbiologisch onderzoek eenvoudiger is uit te voeren.

Een creatief aangelegde nestkast: een geïntegreerde nestkast als onderdeel van de dakgoot.

EEN PLEK VOOR DE NESTKAST

Steenuilennestkasten kunnen worden geplaatst in een boom of tegen de gevel van een gebouw. Ook kun je een nestkast, zoals gebruikelijk is bij kerkuilkasten, in een gebouw achter een opening in de gevel (bijvoorbeeld achter het uilenbord) plaatsen of in een schuur waar de uilen vrij in en uit kunnen vliegen. In de praktijk blijkt dat Steenuilen deze nestkasten graag bewonen. Het voordeel van deze locaties is dat de kasten veel langer meegaan omdat ze niet blootstaan aan weersinvloeden. Ook is met enige creativiteit een gebouw toegankelijk te maken voor Steenuilen door een nestkastconstructie in het gebouw te integreren. Bij het zoeken naar een plek om de nestkast op te hangen, zijn de volgende punten van belang:

- De locatie moet geschikt zijn voor Steenuilen; vooral de beschikbaarheid van voedsel en dekking zijn van belang. Dit vraagt enig inzicht en ervaring, maar een handig hulpmiddel zijn de elders in deze handleiding genoemde aspecten ten aanzien van de erfinrichting. Vaak worden

nestkasten opgehangen op (boeren)erven. Hang de nestkast bij voorkeur in een rustige hoek van een erf. De Steenuil is gebaat bij voldoende dekking in de vorm van beplanting of toegankelijke gebouwen.

- Vermijd locaties nabij drukke wegen. Een duidelijke richtlijn voor een veilige afstand is niet te geven en zal op basis van gezond verstand moeten worden ingeschat. Ook rustige plattelandswegen kunnen verkeersslachtoffers eisen. Plaats de nestkasten zodanig dat de uilen bij het af- en aanvliegen de weg niet hoeven te passeren.
- Laat een kast indien mogelijk in een boom steunen op een tak; de jonge uilen kunnen dan vanuit de kast de boom in lopen. Plaats de nestkast in de luwte en de schaduw van het bladerdek, maar voorkom dat de invliegopening door dicht bladerdek wordt afgeschermd.
- Niet in de zon! Voorkom dat de kast (tijdelijk) in de volle zon komt te hangen. De temperatuur in de kast kan anders hoog oplopen waardoor de embryo's of jongen overlijden. Wanneer je ervoor kiest om een nestkast tegen de gevel van een gebouw te hangen, kies dan voor de schaduwkant.

- Voorkom inregenen. Zorg ervoor dat de invliegopening niet op de overheersende windrichting (zuidwesten / westen) hangt om eventueel inregenen te beperken.
- De hoogte van de nestkast boven de grond is niet zo belangrijk. In de praktijk volstaat een hoogte van 2 tot 6 meter. Uit Duits onderzoek bleek dat kasten die hoger hingen dan 4 meter minder in trek waren. Men veronderstelt dat dit te maken heeft met microklimaatverschillen. De windsnelheid neemt in het bereik van 3 tot 8 meter hoogte met 30 % toe, waardoor warmteverlies in dezelfde orde van grootte optreedt.
- Maak het jezelf niet te moeilijk en zorg dat de kast goed bereikbaar is. Dit bevordert een vlotte nestkastcontrole.
- Zorg bij het plaatsen van de kast dat de achterzijde wat lager ligt dan de voorzijde. Dit voorkomt dat de eieren naar de voorzijde kunnen rollen.
- Het is aan te raden om de nestkast van een platte bodem te voorzien.
- Strooi op de bodem van de kast een laagje absorberend materiaal, bijvoorbeeld zaagsel.
- Let bij de jaarlijkse controle van de toestand van de nestkast vooral op waterdichtheid, de sterkte van de constructie en de bevestigingspunten.
- Het jaarlijks schoonmaken van een nestkast

Bewoonde nestkast (met krabsporen) in een appelboom.

is niet altijd noodzakelijk. Als het nestmateriaal de uitgang dreigt te blokkeren kan men een gedeelte verwijderen. Reparaties kunnen ook plaatsvinden zonder dat de inhoud wordt vervangen.

- Nestkasten die bezet zijn geweest door Kauwen of Holenduiven liggen vaak vol met takjes; verwijder dem takjes om de kast toegankelijk te maken voor Steenuilen.
- Voorzie de kast na de schoonmaak van een verse laag absorberend materiaal, bijvoorbeeld zaagsel.
- Schoonmaak, onderhoud en eventuele vervanging van nestkasten vinden, tenzij het dringend is, plaats na afloop van het broedseizoen, in het najaar en de winter; in ieder geval vóór aanvang van het balts- en broedseizoen in februari / maart.
- Het aantal nestkasten in één territorium blijkt van invloed. Goede plekken met meer dan één kast blijken vaker bezet dan de plekken waar maar één kast hangt. De reden zou kunnen zijn dat bij een groter aanbod van nestkasten de kans groter is dat er een geschikte tussen zit.

Een nestkast tegen de schaduwgevel van een schuur.

CONSTRUCTIE VAN NESTKASTEN

Over het ideale type nestkast lopen de meningen sterk uiteen. De natuurlijke nestplaatsen laten al zien dat Steenuilen niet erg kieskeurig zijn: de nesten op 'natuurlijke' plaatsen zijn te vinden in vochtige, nauwe boomholten, maar ook in ruime en schone ruimten onder daken. De praktijk wijst ook uit dat de eisen die de uilen stellen niet hoog liggen. Het feit dat Steenuilen gebruik maken van de veel grotere kerkuilkasten zegt wat dat betreft veel.

Deze handleiding pretendeert niet het bouwschema van de ideale steenuilnestkast te kunnen geven. Wel wordt informatie verstrekt over de gangbare maten en constructies. De kast kan, met in acht name van de hieronder beschreven aandachtspunten, op iedere maat gemaakt worden, afgestemd op de uiteindelijke bestemming in een boom, schuur of gebouw.

Nestkast in de nok van een schuur.

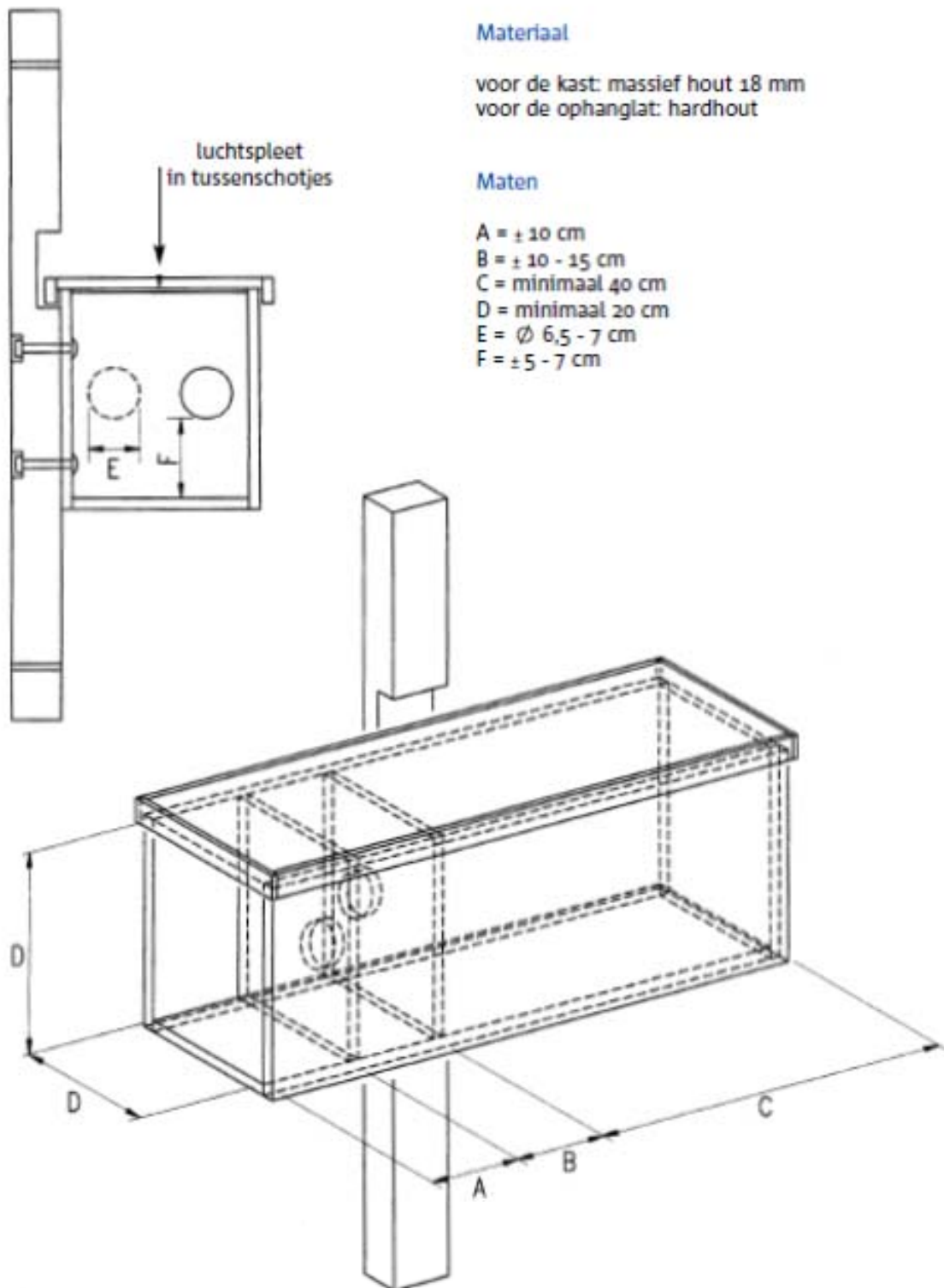

Welk model men uiteindelijk ook kiest, de nestkast moet in de eerste plaats goede, veilige condities bieden voor het legsel en de jongen. Belangrijk is een waterdichte constructie, voorzien van ventilatiegaten, zonder dat het kan tochten. Hout, dat aan de buitenkant beschilderd is, heeft de voorkeur omdat dit materiaal ademt. Aandachtspunten zijn:

- Gebruik duurzaam materiaal, dat goed beschilderd is. Tweemaal beitsen of, bij gebruik van waterdragende verf, eenmaal in de grondverf en tweemaal aflakken. Grenen of vuren verdient de voorkeur; van gelamineerd hout (Multiplex of Underlayment) lost uiteindelijk de lijm op en laten de diverse lagen los, waardoor de schroeven of spijkers hun houvast verliezen en de bodem uit de kast valt.
- Zorg voor voldoende binnenruimte, zodat er ruimte is voor het nest en een voedselvoorraad. Aan te bevelen afmetingen (binnenmaten) voor het klassieke pijpmodel zijn: tenminste 40 cm lengte voor het broedgedeelte (vanaf het tussenschot, zie bouwtekening), maar groter verdient de voorkeur.
- Het (ronde) invlieggat heeft een doorsnede van 6,5-7,0 cm. Op ongeveer 15 cm achter het schot met het invlieggat bevindt zich een tussenschot met eveneens een gat van 6,5-7,0 cm. De gaten in beide schotjes verspringen zodanig dat het achter het tussenschot (bijna) donker is. Bovendien maakt het de kast minder aantrekkelijk voor bijvoorbeeld Kauwen.
- Indien het materiaal en de plaats dit toelaten kan voor het invlieggat een 'balkonnetje' worden gemaakt, door het voorste schot circa 10 cm naar achter te plaatsen. Jonge uilen kunnen dan niet (meteen) door hun opdringerige broertjes of zusjes uit de kast worden geduwd.
- Voor een snelle nestcontrole en het schoonmaken is een afneembaar deksel gewenst. Een afneembare achterkant, voorkant of een zijluikje blijken in de praktijk minder prettig in gebruik. Het deksel kan eenvoudig met geplastificeerd ijzerdraad aan de kast worden vastgezet.

*Hein Bloem,
Pascal Stroeken
en Kees Boer*

BOUWTEKENING NESTKAST

BIJLAGE 2

VOGELVIDE

DE MUS WEER ONDER DAK

Door het verdwijnen van openbaar groen en het dichtten van nestholtes in gebouwen en op daken zijn de voedsel- en nestgelegenheden voor de huismus sterk achteruit gegaan. Huismussen bewonen nestholtes niet alleen in het broedseizoen, ook in de winter gebruiken ze holtes voor beschutting. Om bestaande mussenkolonies te behouden is het van belang kunstmatige nestgelegenheden aan te bieden in de buurt van deze kolonies. De Vogelvide is speciaal hiervoor ontwikkeld en door SOVON Vogelonderzoek Nederland uitgebreid getest op een aantal locaties in Nederland. Uit deze testen is gebleken dat de huismus de Vogelvide daadwerkelijk gebruikt als nestgelegenheid. Bron: Vogelbescherming Nederland

SNEL AFNEMENDE HUISMUSSENPOPULATIE

Huismussen leven al eeuwenlang in de buurt van mensen. De bebouwde kom en specifiek het bewoonde deel daarvan, vormt de belangrijkste leefomgeving voor de huismus. Het merendeel van de populatie broedt in dorpen en steden. Vooral in delen met veel groen en met niet al te hoge bomen voelen ze zich prettig. Huizen met pannendaken en slordige tuinen met enkele bomen en struiken, heggen en klimop, die het hele jaar door beschutting bieden, vormen een optimaal leefmilieu. Door het gebrek aan voedsel, dekking en woonruimte is het aantal huismussen de afgelopen jaren dramatisch afgenomen. Sinds november 2004 staat de huismus op de Rode Lijst. Vooral de snelheid waarmee het aantal huismussen afneemt is verontrustend. Sinds de jaren zestig is de stand gehalveerd.

Bron: Vogelbescherming Nederland

VOGELVIDE

Er is MONIER veel aan gelegen mee te werken aan de instandhouding van de huismus. Hiertoe is de Vogelvide ontwikkeld. Dit innovatieve product is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met Vogelbescherming Nederland. De Vogelvide biedt de huismus een veilige nestgelegenheid onder de eerste rij dakpannen, ter hoogte van de dakvoet. De Vogelvide kan over de gehele dakbreedte worden aangebracht. De op maat gemaakte invliegopeningen bieden de mussen toegang tot hun onderkomen. De vogels, die in kolonie leven, kunnen met meerdere vogels tegelijk nestelen in de Vogelvide. Om een optimale nestgelegenheid te bieden aan de huismus verdient het aanbeveling om de Vogelvide aan beide zijden van het dak toe te passen.

TOEPASSING

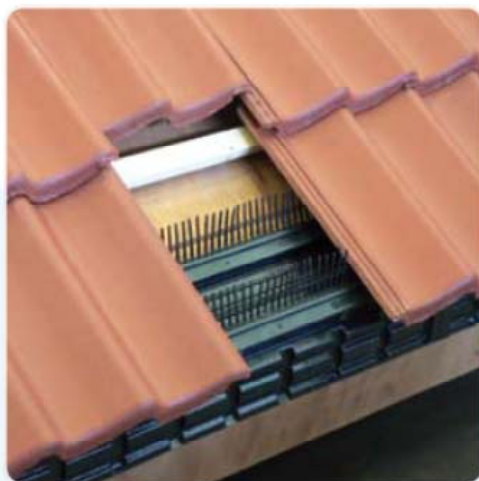
De Vogelvide kan over het algemeen zonder bouwkundige aanpassingen onder de eerste, onderste rij dakpannen worden gemonteerd. Eventueel dient de detaillering van de dakvoet aangepast te worden. Het ontwerp van de Vogelvide voorkomt dat andere vogels, muizen etc. verder dan de Vogelvide onder het pannendak kunnen komen. Met de meegeleverde eindstukken is de Vogelvide eenvoudig aan de uiteinden af te sluiten. De Vogelvide kent een aantal geïntegreerde functies, zoals onder andere:

- Past onder vrijwel alle soorten dakpannen en op vrijwel alle soorten pannendaken
- Extra ventilatie van de dakspouw
- Bescherming van het onderdak
- Vervangt onderste, dubbele, panlat
- Snel en eenvoudig te verwerken

BOUWBESLUIT

Bij de ontwikkeling van de Vogelvide is rekening gehouden met de voorschriften zoals opgenomen in het Bouwbesluit. De Vogelvide is getoetst aan het Bouwbesluit. Als uitkomst van deze toetsing is er door het Expertisecentrum Regelgeving Bouw (ERB) een gelijkwaardigheidsverklaring opgesteld, zodat de Vogelvide zonder conflict met het Bouwbesluit kan worden toegepast. Een onderdeel van deze gelijkwaardigheidsverklaring is de bevestiging van de dakbedekking aan het onderdak, dit kan betekenen dat de tweede dakpannenrij van onderen gerekend volledig dient te worden verankerd met (Euro-)panhaken.

Voor meer informatie over de Vogelvide, de toepassing, verwerkingsinstructie en de verkoopadressen zie onze website (www.monier.nl) of www.vogelvide.nl.

Technische gegevens:

Vogelvide	
Model	universeel toepasbaar op tengels of op het dakbeschot
Materiaal	hoogwaardig kunststof (ABS)
Kleur	antraciet
Afmetingen	werkende breedte ca. 1.000 mm
Verpakking	6 stuks per doos, inclusief bevestigingsmateriaal en 2 eindstukken

Breng de gierzwaluw en de huismus weer onder de pannen.

Wist u dat veel vogelsoorten langzaam maar zeker verdwijnen omdat ze nauwelijks nog kunnen broeden onder daken? De populaties van de gierzwaluw en de huismus, die vroeger een plekje vonden onder het dak, lopen door de toepassing van steeds striktere bouwregels enorm terug. Reden voor GierzwaluwBescherming Nederland en MONIER om actie te ondernemen. Want een degelijk dak boven het hoofd is niet alleen voor de mens, maar ook voor menig dier een primaire levensbehoefte.

De Gierzwaluwpan en de Huismussenpan.

Met het oog op een beter milieu ontwikkelde MONIER twee bijzondere dakpantypen: de Gierzwaluwpan en de Huismussenpan. Deze eerste pan kwam tot stand in nauwe samenwerking met GierzwaluwBescherming Nederland. Beide pannen zijn ontworpen om de vogels een veilige broedplaats te bieden, zonder dat daarvoor omslachtige aanpassingen nodig zijn aan het pannendak. Dankzij het bijpassende nestkastje behoren bevulling en beschadiging van het onderdak definitief tot het verleden. MONIER levert de vogelpannen zowel in beton als in keramiek. In een beter milieu hebben vogels de ruimte. Gun ze die ruimte met de vogelpannen van MONIER.

HUISMUSSEN PAN

- Beschikbaar voor de dakpanmodellen Sneldek, Neroma, Stonewold, Astratto, Utrechter, Tuile du Nord (beton), VH-Variabel, OVH 200, OVH 206, De Nieuwe Hollander, Oude Holle, Tuile Plat en Tuile du Nord (keramiek).

GIERZWALUWPAN

- Beschikbaar voor de dakpanmodellen Sneldek, Neroma, Stonewold, Astratto, Utrechter, Tuile du Nord (beton), VH-Variabel, OVH 200, OVH 206, De Nieuwe Hollander, Oude Holle, Tuile Plat en Tuile du Nord (keramiek).

NESTKASTJE

UNIVERSEEL

- Universeel toepasbaar bij Huismussen- en Gierzwaluwpan.
- Materiaal: houten basisplaat (kleur naturel) afgewerkt met geïmpregneerde PUR-schuimstrook.
- Afmetingen nestkastje: ca. 250 x 600 mm.

BIJLAGE 3

LITERATUURLIJST

Boeve, M.N., Omgevingsrecht, uitgeverij Europa Law Publishing, Amsterdam, 2006
Broekhuizen, S e.a., Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1992
Den Held, J.J., Beknopt overzicht Nederlandse Plantengemeenschappen, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1991
IKC Natuurbeheer, Handboek natuurdoeltypen in Nederland, uitgeverij Judels & Brinkman, Delft, 1995
Meesters, G., Natuuratlas van Nederland, uitgeverij Icob b.v. Alphen aan den Rijn, 2001
Meijden R. Van der, Heukels' Interactieve Flora van Nederland, ETI, 2007
Parmentier, F, Paassen A van, Steenuil onder de pannen – maatregelencatalogus, 2009
Ravon, Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005
Ravon, De amfibieën en reptielen van Nederland, 2009
Sovon Vogelonderzoek Nederland, Atlas van de Nederlandse Broedvogels, uitgeverij KNNV, Utrecht, 2002
Spohn, R., Bloemen, uitgeverij Tirion BV, Baarn, 2008
Spohn, R., Bomen, uitgeverij Tirion BV, Baarn, 2008
Sterry, P., Vogelwijzer, uitgeverij Tirion BV, Baarn, 2006
Vogelbescherming Nederland, Topografische Inventarisatieatlas voor flora en fauna van Nederland, Zeist, 2003.

Internet:

www.gisopenbaar.overijssel.nl
www.ravon.nl
www.sovon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.telmee.nl
www.vogelbescherming.nl
www.vogelvisie.nl
www.vzz.nl
www.waarneming.nl
www.zoogdieratlas.nl